

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

14.12.2020

с. Старое Дрожжаное

КАРАР

№ 695

2021-2025 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерүнең муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының 2017 елның 17 ноябрәндәге 453 номерлы карары нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы муниципаль программаларын эшләү, гамәлгә ашыру һәм бәяләү тәртибен һәм Чүпрәле муниципаль районы муниципаль программаларын эшләү, гамәлгә ашыру һәм бәяләү буенча методик тәкъдимнәрне раслау турында Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы башкарма комитеты **КАРАР БИРЭ:**

1. 2021-2025 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерүнең муниципаль программасын кушымта нигезендә расларга.
2. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының 2019 елның 26 мартындагы 141 номерлы һәм 2020 елның 30 ноябрәндәге 655 номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга.

Башкарма комитет житәкчесе

Д.А.Сатдинов

2021-2025 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү программасының ПАСПОРТЫ

Муниципаль программа паспорты

Программаның исеме	2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында КУЭны үстерү муниципаль программасы
Программаны эшләп чыгаручылар	«Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 21.01.2010 елдагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Чүпрәле муниципаль районы Уставы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының социаль-икътисадый үсеше стратегиясе
Программаның максаты һәм бурычлары	Муниципаль программаның максатлары: - Чүпрәле муниципаль районы территориясендә уңайлы бизнес-мөхит булдыру - Муниципаль программаның бурычлары: - предприятиеләрне оештыру (рәсмиләштерү һәм теркәү, рөхсәт документларын алу, лицензияләү, счет ачу, бухгалтерлык һәм салым исәбен алып бару һ. б.); - мөлкәт һәм жир (жир кишәрлекләрен рәсмиләштерү һәм бирү, буш биналар бирү, сәнәгать паркын үстерү һ. б.); - матди-Финанс (Банк һәм кредит учреждениеләре белән эшләр, муниципаль грантлар, республика һәм федераль программаларда катнашу); мэгълүмати (массакүләм мэгълүмат чаралары аша пропаганда һәм мэгълүмат бирү, КУЭ субъектлары белән очрашулар оештыру һ. б.)
Программаның максатчан индикаторлары һәм үтәлеше	КУЭС БСП өлеше 2030 елга карата 35%.

Программаны тормышка ашыру этаплары һәм	2021-2025 еллар
Программаны башкаручылар төп нәтижәләре	ТР Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы жирле үзидарә органнары, учреждениеләр һәм оешмалар (килешү буенча).
Финанслау күләмнәре һәм чыганакалары	Программаны финанслау күләме һәм чыганакалары программа чаралары исемлеге белән билгеләнә. Чараларны финанслауның күз алдында тотылган суммасы Чүпрәле муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү һәм үстерү программасын финанслау 48375 мең сум тәшкил итә. 2021 елда 675* мең сум жирле бюджет һәм 9000* мең сум ТР бюджеты, 2022 елда 675* мең сум жирле бюджет һәм 9000* мең сум ТР бюджеты, 2023 елда 675* мең сум жирле бюджет һәм 9000* мең сум ТР бюджеты, 2024 елда 675* мең сум жирле бюджет һәм 9000* мең сум ТР бюджеты, 2025 елда 675* мең сум жирле бюджет һәм 9000* мең сум ТР бюджеты, *сумма фаразлау характерында, бюджетка өстәмә керемнәр алганда, жирле бюджеттан финанслау планлаштырыла. ** министрлыкларның грант чаралары
программа үтәлешен контрольдә тоту	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы башкарма комитеты
Программаны гамәлгә ашыруның төп нәтижәләре	– пропорция нисбәте «сәнәгать/авыл хужалыгы» -1/1; – район территориясендә авыл хужалыгы продукциясен тулысынча эшкәртү; – өстәмә эш урыннары булдыру – СМСПда хезмәт хакын 35000 сумга кадәр арттыру (тенденция - елга 5%). кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының мөгълүмат белән тәэмин ителү дәрәжәсен арттыру

1. Гомуми нигезлэмэләр

Әлеге программаны эшләү өчен «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан-2030» стратегиясе, «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының социаль-иқтисади үсеш стратегиясе» нигез булып тора.

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерүгә ярдәм итү мәсәләләре керә.

2008 елның 1 гыйнварыннан «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон кабул ителүгә бәйле рәвештә, жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә кече һәм урта эшқуарлык субъектларын үстерү өчен шартлар тудыру (алга таба -КУЭС текст буенча) кертелде.

Әлеге программаның максатлары һәм төп бурычлары Чүпрәле муниципаль районының Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү өчен шартлар тудыруга юнәлтелгән.

Программа Чүпрәле муниципаль районының Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү өлкәсендәге максатларга ирешүгә юнәлдерелгән чаралар исемлеген, чараларны тормышка ашыру өчен җаваплы булган финанслау күләмен һәм чыганақларын, эшчәнлекнең нәтижәлелек күрсәткечләрен билгели.

Программа Чүпрәле муниципаль районының социаль-иқтисади үсеш стратегиясендә каралган район үсешенең төп өстенлекләрен исәпкә алып эшләнгән.

2. Тармакта агымдагы вәзгыять һәм ирешелгән нәтижәләргә анализ

Кече бизнес авыл хужалыгы, сәүдә һәм башка хезмәт күрсәтү, халыкка хезмәт күрсәтү өлкәләрендә мөһим урын алып тора. Ул халыкның финанс һәм житештерү ресурсларын мобилизацияли. Нәтижәдә, районның тотрыклы динамикалы үсеш нигезендә халыкның тормыш сыйфатын күтәрү максатын тормышка ашыру өчен, Кече эшмәкәрлекне үстерү, кече бизнесны үстерү өчен уңайлы мохит булдыру, эшмәкәрлекне үстерү программаларына ярдәм итү өчен, берничә максат куярга кирәк.

3. Максат һәм бурычлар

Төп проблемаларны хәл итү өчен уңайлы бизнес-мохит юнәлешендә оптималь шартлар булдырырга кирәк.

Моның өчен төркемнәргә бүленә торган мәсьәләләрне хәл итәргә кирәк:

- оештыру (рәсмиләштерү һәм теркәү, рөхсәт документларын алу, лицензияләү, счет ачу, бухгалтерлык һәм салым исәбен алып бару һ. б.);
- мөлкәт һәм жир (жир кишәрлекләрен рәсмиләштерү һәм бирү, буш биналар бирү, сәнәгать паркын үстерү һ. б.);
- матди-Финанс (Банк һәм кредит учреждениеләре белән эшләү, муниципаль грантлар, республика һәм федераль программаларда катнашу);
- мәгълүмат (массакуләм мәгълүмат чаралары аша пропаганда һәм мәгълүмат бирү, КУЭ субъектлары белән очрашулар оештыру һ.б.).

Шул ук вакытта районның ВТПдагы КУЭС өлеше дәрәжәсе таләп ителгән республика күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Шуңа бәйле рәвештә 2019-2023 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү программасын кабул итү ихтыяжы туа, жирле бюджеттан һәм башка чыганақлардан чыгымнарны финанслау шарт. Әлеге программаны кабул итү өчен хокукый нигез булып «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 24.07.2007 ел, № 209-ФЗ Федераль закон тора.

Программа кече һәм урта эшкуарлыкны алга таба үстерү өчен норматив-хокукый база булдыру, кече һәм урта эшкуарлык субъектларына финанс, мәгълүмати, консультация һәм мөлкәти ярдәм күрсәтү, шулай ук контроль процессын оештыру буенча комплекслы гамәлләр планын үз эченә ала.

4. Агымдагы ситуациягә Анализ, конкрет муниципаль берәмлектә КУЭ үсеше проблемаларын бәяләү.

Төп проблемалар

КУЭС үсеше өлкәсендәге агымдагы вазгыять төп глобаль проблемалар булу белән характерлана, ә атап әйткәндә:

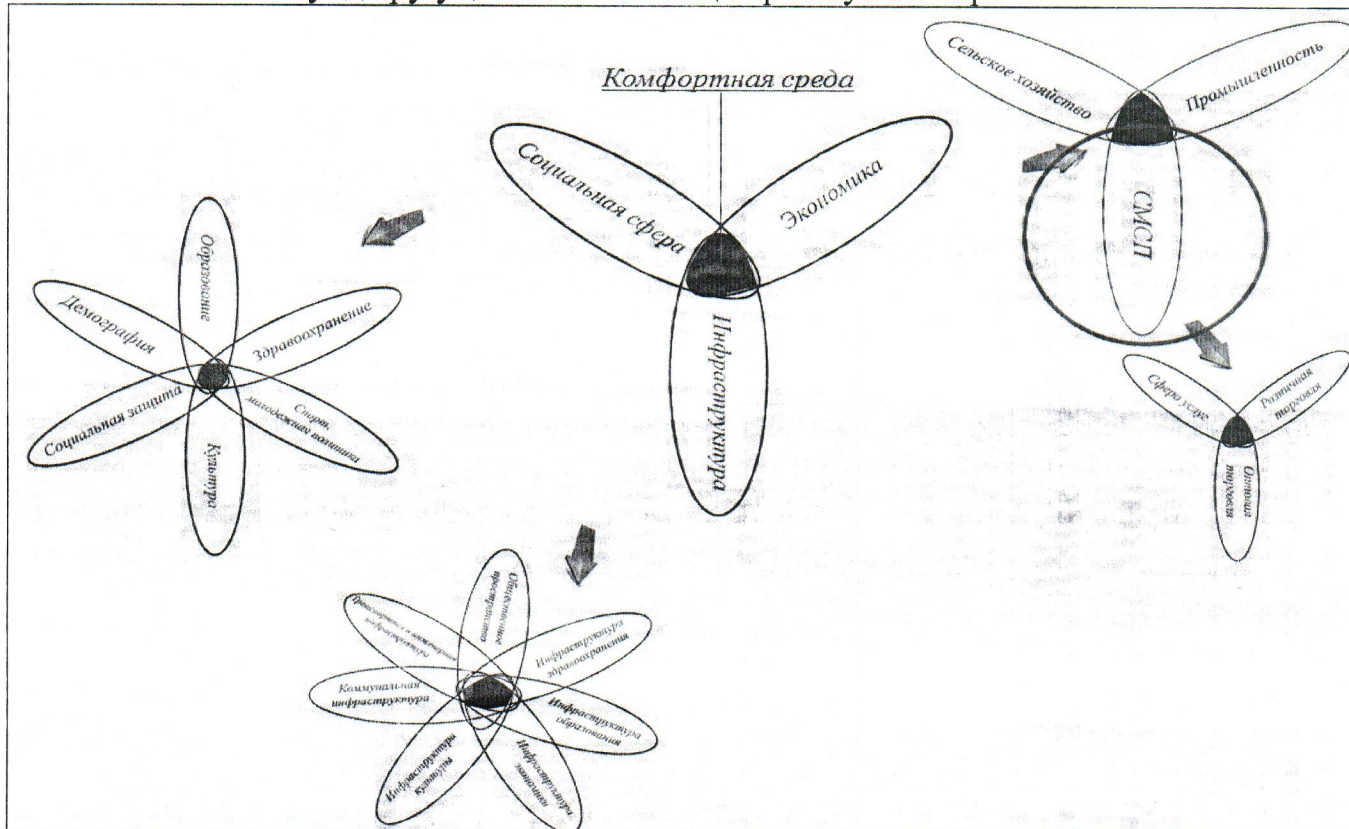
- район икътисадының өстенлекле тармақларында эшләүче кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары саны житәрлек түгел: сәнәгать житештерүе, жәмәгать туклануы, кунақханә комплексы хезмәтләре күрсәтү, юл бие сервисы өлкәсе, көнкүреш хезмәтләре күрсәтү һ. б.;
- КУЭС күрсәтелә торган хезмәтләренә сыйфаты түбән;
- киләчәктә перспективалы үсештә КУЭСның ышанычсызлыгы.

5. Икътисадның төрле секторларында КУЭ үсеше

"Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының социаль-икътисадый үсеше стратегиясе" ннән чыгып, районның төп үсеш принциплары

булып, кеше капиталын туплау һәм үстерү юлында барлык төп тармакларның параллель үсеше һәм үзара хезмәттәшлеге тора.

Стратегия нигезендә, кеше капиталын туплау өчен, социаль өлкә, икътисад, инфраструктура кебек төп өч юнәлешнең оптималь ярашуына нигезләнган уңайлы мохит булдырырга кирәк. Шул ук вакытта һәр өлкә эчке тармакларның оптималь берләшүенә нигезләнә. Безнең очракта СМСП икътисад өлкәсенә сәнәгать һәм авыл хужалыгы белән беррәттән кертелә. Димәк, оптималь икътисади мохит булдыру уңайлы мохитнең берсе булып тора.

Шул ук вакытта КУЭС өлкәсе ягыннан оптималь икътисади мохит өчен уңайлы бизнес-мохит булдыру этәргеч булып тора. Бу Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында 2021-2025 елларга һәм 2030 елга кадәрге чорга кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү программасының төп максаты булып тора.

КУЭС үсеше өч төп тенденция белән бәйле:

- эшсезлекне арттыру үзмәшгульлекне арттырырга ярдәм итә;
- "якорьле" предприятиеләрнең артуы шуңа охшаш КУЭСларны арттырырга ярдәм итә;
- уңайлы бизнес-мохит булдыру КУЭС арттыруга ярдәм итә.

Әмма здорового мәгънәсе күзлегеннән караганда, безнең очракта беренче бәйлелек кими. Шул ук вакытта якорьле предприятиеләр эре инвесторларны жәлеп итү нигезендә район үсешенең стратегиядә тасвирланган бер рычагы булып тора.

6. Кулланучылар базарын үстерү

Район территориясендә 156 сәүдә объекты эшли. 2020 елга ваклап сату әйләнеше 1267,32 млн. сум (бәя).

2020 елда 1000 кешегә исәпләгәндә сәүдә мәйданы 410,4 кв.м тәшкил итте, безнең район буенча минималь тәмин ителеш нормативы 1000 кешегә 309,2 кв.м.туры килә.

Чүпрәле муниципаль районының жәмәгать туклануы өлкәсе 10 кафедан тора.

7. Сәнәгать мәйданчыкларын үстерү һәм резидентларны жәлеп итү*

Чүпрәле муниципаль районы территориясендә Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы каршында аккредитацияләнгән «Чүпрәле» сәнәгать мәйданчыгы эшли, бу резидентларга СМСП ярдәменә республика программаларында катнашу хокукы бирә

Проект нигезендә тулы куәтенә чыкканда 21 резидент урнаштыру һәм 900 эш урыны булдыру планлаштырыла. Бүгенге көндә 10 резидент белән килешүләр төзелгән.

«Чүпрәле» сәнәгать мәйданчыгы Чүпрәле муниципаль районы үсеше өчен аеруча актуаль. "Чүпрәле» сәнәгать паркы Россия индустриаль парклары ассоциациясе составына керә

- Парк территориясендә табышка салым-15,5% кимегән
- Жир салымы-кадастр бәясенә 0,5%
- Милек салымы-0,1%
- ЕНВД түлөгәндә К2 коэффициенты 0,005 тәшкил итә

Сәнәгать мәйданчыгы территориясендә резидентлар эшен яхшырту өчен «Чүпрәле жир асты байлыклары» идарәче компаниясе» ЖЧЖ үз эшчәнлеген гамәлгә ашыра:

- резидентларны жәлеп итү;
- Проект документларына, матди-техник тәмин ителешкә, персонал яллауга кирәкле экспертизалар узуда ярдәм күрсәтү;
- электр белән тәмин итү, жылылык белән тәмин итү, су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу, күмәк файдалану территорияләрен санитар чистарту, мәйдан территориясен саклау, транспорт, мәгълүмати һәм башка хезмәтләр күрсәтү;
- мәйданчык резидентларына буш жир кишәрлекләре һәм (яки) эшчәнлек алып бару өчен арендага биналар бирү һәм тиешле килешүләр төзү.

8. Авыл хужалыгында кооперацияне үстерү

Кооперация үсешенә төп максатлары һәм бурычлары:

- Халыкның үзмәшгульлеген тәмин итү, шәхси ярдәмче хужалыкларны үстерү;
- Авыл хужалыгы товар житештерүчеләренә, кече хужалык рәвешләренә, кулланучылар жәмгыятьләренә авыл хужалыгы

продукциясен сату базарларына керү мөмкинлеген тээмин итүнең төп механизмы буларак авыл кооперациясенен барлык төрләрэн һәм авыл хужалыгы кулланучылар кооперациясе системасын үстерү.

- Авыл жирлегендә тормыш сыйфатын яхшыртуу;
- "Кырдан алып киштәгә кадәр" кластерын булдыру
- Жирле азык-төлек продукциясе белән тээмин итүчеләрнен сәүдә челтәрләрэнә чыгу һәм базарда булган уенчыларга көндәшлек өчен шартлар тудыру, алга таба үз сәүдә челтәрэн булдыру.
- Кооперативның матди-техник базасын булдыру һәм модернизацияләү өчен шартлар булдыру.

9. Территориянең инвестицион жәлеп итүчәнлеген, эшмәкәрлекне үстерү юнәлешләрэн һәм конкрет чаралар исемлеген бәяләү.

Районның инвестицион жәлеп итүчәнлеген берничә сәбәптән тора, аларга мөмкин:

- географик урыны;
- ресурс-чимал базасы;
- житештерү (житештерү булдыру һәм аның нәтижеләрэн куллану өчен шартлар булу);
- кулланучылар (халыкның товарлар һәм хезмәтләр сатып алу мөмкинлеген белән характерлана);
- инфраструктура (мәгълүмат, Транспорт, житештерү инфраструктуралары, шулай ук инженерлык челтәрләрэнә тоташтыру мөмкинлеген);
- кирәкле сан һәм хезмәт ресурсларының сыйфаты буларак характерлана торган интеллектуаль.

Чүпрәле муниципаль районы Ульяновск өлкәсен һәм Чуваш Республикасын белән чиктәш.

Яңа житештерүләр төзү яки гамәлдәгеләрнен егәрлеген киңәйтү кысаларында инвестицион эшчәнлекне үстерү буш яки тулысынча файдаланылмаган житештерү майданчыкларында булырга мөмкин. Мондый реестрны алып бару тәртибе дә юк.

Чүпрәле муниципаль районында бизнес һәм халык вәкилләрнен активлыгы житәрлек дәрәжәдә югары булмавын билгеләп үтәргә кирәк. Бу финанс грамоталылыгының түбән дәрәжәдә булмасы һәм инвестицион проектлар буенча тәкъдимнәр булмау (инициативалы да, муниципаль һәм дәүләт хакимияте органнары ягыннан да) белән бәйле. Халыкның эшлекле активлыгын һәм мәшгульлеген арттыруның иң нәтижелә механизмнарының берсе-авыл жирендә, бигрәк тә авыл хужалыгы кулланучылар кооперациясен үстерү. Әлегә механизм шулай ук авыл хужалыгы товар житештерүчеләрнен, авылда хужалык итүнен кече рәвешләрэн һәм кулланучылар жәмгыятьләрнен авыл жирендә тормыш

сыйфатын яхшыртууга юнэлдерелгән авыл хужалыгы продукциясен һәм азык-төлек базарларына керүен тәэмин итүдә һәм керемлелеген арттыруда төп факторларның берсе булып тора.

Шулай итеп, әлеге фактор кысаларында түбәндәге проблемалар исемлеген формалаштырырга мөмкин:

- файдаланылмый торган житештерү егәрлекләре һәм жирләр реестрын алып бару тәртибе булмау;
- инвестицион тәкъдимнәрне формалаштыру һәм инвесторлар өчен файдалы башка мәгълүмат формалаштыру өчен мәгълүмати технологияләрне кулланмау;
- жир ресурсларыннан файдалануның югары нәтижәлелеге;
- Татарстан Республикасы Житештерү көчләрен үстерү һәм урнаштыру программасының булмавы;
- авыл хужалыгы товар житештерүчеләре тарафыннан эшчәнлекнең төп юнәлешләре: авыл хужалыгы продукциясен әзерләү, саклау, эшкөртү һәм сату буенча кооперация системасын югары дәрәжәдә кулланмау;
- авыл хужалыгы житештерүчеләренең гамәлдәге һәм төзелә торган житештерү куәтләрен Формалаштыру һәм модернизацияләү өчен шартлар булмау.

10. Программаны ресурслар белән тәэмин итү

Программаны финанслау күләме һәм чыганаclarы программа чаралары исемлеге белән билгеләнә. Чүпрәле муниципаль районында кече һәм урта эшкүарлык субъектларына ярдәм һәм аны үстерү программасын финанслау 48375 мең сум тәшкил итә.

2021 елда 675* мең сум жирле бюджет һәм 9000* мең сум ТР бюджеты,
2022 елда 675* мең сум жирле бюджет һәм 9000* мең сум ТР бюджеты,
2023 елда 675* мең сум жирле бюджет һәм 9000* мең сум ТР бюджеты,
2024 елда 675* мең сум жирле бюджет һәм 9000* мең сум ТР бюджеты, 2025 елда 675* мең сум жирле бюджет һәм 9000* мең сум ТР бюджеты,

*сумма фаразлау характерында, бюджетка өстәмә керемнәр алганда, жирле бюджеттан финанслау планлаштырыла.

** министрлыкларның грант чаралары

Программа чараларын финанслау Чүпрәле муниципаль районы бюджетыннан бүлеп бирелгән акчалар, өстәмә керемнәр, шулай ук Татарстан Республикасы бюджеты, бюджеттан тыш фондлар, эшмәкәрләр акчасы һәм жәлеп ителгән инвестицияләр хисабына гамәлгә ашырыла.

11. Программаның планлаштырылган икътисади нәтижәләгә, программа белән идарә итү һәм тормышка ашыруны контрольдә тоту.

Программа Чүпрәле муниципаль районында кече эшкуарлыкны алга таба үстерү өчен уңай шартлар тудыруга юнәлдерелгән чаралар комплексын үз эченә ала.

Программаны үтәү ярдәм итәчәк:

- Чүпрәле муниципаль районында икътисадый һәм социаль тотрыклылык элементларының берсе буларак кече эшкуарлыкның тотрыклы эшчәнлеген стимуллаштыручы уңай икътисадый мохит формалаштыру;

- кече бизнеска салым һәм административ йөкләнешне оптимальләштерү, милек хокукларын яклау, эшмәкәрлек эшчәнлеген легальләштерү;

- кече эшмәкәрлек секторына инвестицияләр жәлеп итү һәм стимуллаштыру;

- Кече эшмәкәрлекне үстерү темпларын арттыру, кече предприятиеләрне икътисадый яктан ныгыту һәм эшчәнлек өлкәләрен киңәйтү;

- консолидацияле бюджетның салым керемнәренә гомуми суммасында кече эшмәкәрлек субъектларыннан район бюджетына керемнәренә артуы, халыкны эш белән тәмин итүнең өстәмә мөмкинлекләре барлыкка килү, кече эшмәкәрлек белән шөгыйльләнүче хезмәткәрләрнең хезмәт хакы дәрәжәсен арттыру буенча район бюджетына керемнәренә артуы;

- товар базарын конкурентлыкка сәләтле продукция һәм жирле производство хезмәтләре белән тәмин итү;

- кече эшмәкәрлекнең социаль җаваплылыгын арттыру;

- кече бизнес предприятиеләренә салым бирүчәнлеген арттыру.

- хезмәт хакын легальләштерү;

- хәйрия эшчәнлеген үстерү.

Программаның җаваплы башкаручысы-Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлегә.

Бюджет акчаларының максатчан кулланылышын контрольдә тоту Чүпрәле муниципаль районының финанс-бюджет палатасы тарафыннан гамәлдәге законнар нигезендә билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

12. Законсыз эшкуарлык эшчэнлегенә каршы гамәлләр

Законсыз эшкуарлык эшчэнлеге-вакыт-вакыт (бер тапкыр) тәртиптә финанс файдасы алу өчен физик яки юридик зат тарафыннан башкарыла торган эшчәнлек. Мондый эшчәнлек лицензияләнмәгән, барлык рөхсәтләр дә юк, ә алынган акчалардан салымнар түләнми яки тулысынча түләнми.

Хәзерге вакытта законсыз эшмәкәрлек белән көрәш проблемасы аеруча кискен тора. Эшкуарларның шактый өлеше легаль бизнестан «күлэгәгә» китә яки башта ук салымнардан читләшү максаты белән үз эшен законсыз рәвештә башлыйлар, бу исә бюджетның керем өлешенә муниципаль дәрәжәдә дә, дүләт дәрәжәсендә дә сизелерлек йогынты ясый, илнең икътисади иминлеген какшата. Законсыз эшмәкәрлек эшчэнлеге белән бәйле проблемаларны хәл итү өчен кирәк:

- эшкуарлыкны популярлаштыру һәм Эшкуар статусына карата уңай ижтимагый фикер формалаштыру;
- законсыз эшмәкәрлек эшчэнлеге буенча жәмәгать предприятиесе өчен тискәре образ булдыру;
- гамәлдәге законнарны бозып, эшкуарлык эшчэнлеген башкару фактларын ачыклау һәм булдырмый калу;
- уңайлы бизнес-мохит юнәлешендә оптималь шартлар булдыру;
- законсыз эшмәкәрлек эшчэнлегенә каршы тору буенча чараларны тормышка ашыруны контрольдә тоту;
- эшкуарлыкны легальләштерүгә комачаулаучы административ киртәләрне ачыклау һәм бетерү;

2021 - 2025 елларга Чүпрәле муниципаль районында кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү буенча төп күрсәткечләр

Күрсәткечнең атамасы	Үлчәү берәмлеге	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел
Муниципаль районда (шәһәр округында) теркәлгән эшқуарлык субъектларының гомуми саны (СМП)*)	бер.	454	461	469	477	483
алардан:						
Кече предприятиеләр саны (микро предприятиеләрне дә кертеп)	бер.	62	65	67	70	72
Урта предприятиеләр саны	Бер.	2	2	3	3	4
Шәхси эшмәкәрләр сыйфатында теркәлгән физик затлар саны	кеше	330	336	342	348	354
Кече һәм урта предприятиеләр буенча (тышкы яраштыруларсыз) хезмәткәрләрнең исемлек буенча уртача саны)	кеше	401	401	401	402	402
Кече һәм урта предприятиеләр хезмәткәрләрнең уртача хезмәт хақы	(сум.)	17025	17910,6	18806,1	19691,7	20577,3
Тулаем территориаль продуктта кече һәм урта бизнес өлеше	%.	23	25	27	28	29
Жирле бюджетка кече эшмәкәрлек субъектларынан салымнар һәм башка түләүләр керү	%.	19,8	20,7	20,7	21,4	22,2
Ваклап сату товар әйләнеше (барлык каналларда сату)	млн. сум	1370,73	1465,49	1566,78	1668,78	1770,78
Түләүле хезмәтләр күләме халык	млн. сум	85,42	91,77	98,49	105,21	111,93

Программа чаралары системасы

№	Чаралар атамасы	Нәтижә	Финанслау чыганагы	Финанслау күләме (мең сум.)					Башкаруучылар
				барлыгы	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	
1. Кече һәм урта эшқуарлыкны үстөрү өчен шартлар тудыру									
1.1	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү һәм үстөрү мәсьәләләрен жайга салучы муниципаль норматив-хокукий базаны булдыру	Кече һәм урта эшқуарлыкны үстөрүгә ярдәм	финанслау ашдан башка	-	-	-	-	-	Район башқарма комитеты
1.2	Муниципаль заказны урнаштыруда кече эшқуарлык субъектларының катнашуы мониторингы	Кече һәм урта эшқуарлыкны үстөрүгә ярдәм	финанслау ашдан башка	-	-	-	-	-	Район башқарма комитеты
1.3	Чүпрәле муниципаль районының Кече һәм урта эшқуарлык субъектларының еллык конференциясендә катнашу	Кече һәм урта эшқуарлыкны үстөрүгә ярдәм	Жирле бюджет *	100	20	20	20	20	Район башқарма комитеты
1.4	Кече һәм урта эшқуарлык субъектлары мәнфәгатләрен чагылдыра торган коммерциячел булмаган оешмалар, эшмәкәрләрнең ижтимагый берләшмәләре белән аларның кече һәм урта эшқуарлыкны үстөрү мәсьәләләре буенча фикерләрен исәпкә алу максатында узара хезмәттәшлек	Кече һәм урта эшқуарлыкны үстөрү мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр эшләүгә коммерцияле булмаган оешмаларны, Эшқуарларның ижтимагый берләшмәләрен	финанслау ашдан башка	-	-	-	-	-	Район башқарма комитеты

3. Чүпрәле муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү инфраструктурасы эшчәнлеген тәэмин итү. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мәгълүмати, консультация һәм мөлкәт ярдәме күрсәтү									
3.1	Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына, шул исәптән кече һәм урта эшкуарлык субъектларына, оештыру ярдәмен гамәлгә ашыру һәм үстерү:		финанслаудан башка	-	-	-	-	-	Район Башкарма комитетының икътисад бүлгеге
3.1.1	«Елның иң яхшы эшкуары» Чүпрәле муниципаль районы эшкуарлары конкурсын оештыру	Чүпрәле муниципаль районы эшкуарларының казанышларын пропагандалау (популярлаштыру)	Жирле бюджет *	250	50	50	50	50	Район Башкарма комитетының икътисад бүлгеге, Чүпрәле районы эшмәкәрлеккә ярдәм итү үзәге
3.1.2	Чүпрәле муниципаль районының «Туган як» газетасында «эшмәкәрлек» рубрикасын алып бару: - юридик затларны һәм башка дивидендуаль эшкуарларны <i>теркәү тәртибе</i> ; - <i>Эшкуарлык өлкәсендәге законнар</i> ; - <i>эшкуарлык өлкәсендә ярдәм итү</i> ; - <i>анонс</i> ; - <i>файдалы мәгълүмат</i> .	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын мәгълүмат белән тәэмин итү	финансл аудан башка	-	-	-	-	-	«Туган як» газетасы редакциясе
3.2	Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына консультация ярдәмен гамәлгә ашыру һәм үстерү	Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм	финансл аудан башка	-	-	-	-	-	Чүпрәле районы Эшкуарлыкка ярдәм итү үзәге
3.3	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү	Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм	финанслаудан башка	-	-	-	-	-	Районның Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы (киләшү буенча)

4. Кече һәм урта эшкүарлык өлкәсендә социаль яклау һәм хезмәтне саклау механизмнарын эшләү һәм гамәлгә кертү

4.1.	Хезмәтне саклау буенча эшләрне оештыру мөһимләрендә консультация-методик ярдәм	КУЭС мәнфәгатьләрен яклау	финанслаудан башка	-								Хезмәтне саклау буенча Координация советы
	Кече һәм урта бизнес арасында ел саен соры хезмәт базарында 10% кимергә мөмкинлек бирүче чаралар һәм механизмнар эшләү	Кече һәм урта предпритияләрнең ачыклығы	финанслаудан башка	-								Район башкарма комитеты, тормыш дәрәжәсен күтәрү һәм керемнарне легальләштерү буенча район ведомстволара комиссиясе

* сумма фаразланган характерда, финанслау жирле бюджеттан бюджетка өстәмә керемнәр алганда планлаштырыла